Čís. 6203.

Ani pravdivé zprávy o veřejném soudním přelíčení nepožívají výsady beztrestnosti ve smyslu § 6, odst. 1 zákona o ochraně cti.

Nakolik se dopouští přečinu podle § 1 zákona o ochraně cti, kdo v časopisecké zprávě o soudním jednání o urážce na cti opakuje urážlivý projev, o který v něm šlo, s podotknutím, že urážející byl zaň odsouzen.

(Rozh. ze dne 19. května 1938, Zm I 344/38.)

Nalézací soud, shledávaje v obsahu závadného článku, uveřejněného v periodickém tiskopisu »V.«, objektivně skutkovou podstatu přečinu pomluvy podle § 2 zákona o ochraně cti, uznal obžalovaného odpovědného redaktora vinným přestupkem podle § 4 zákona čís. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky čís. 145/1933 Sb. z. a n. Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zčásti zmateční stížnosti obžalovaného, uznav, že obsahem pozastaveného článku byla založena skutková podstata toliko přečinu podle § 1 zákona o ochraně cti; jinak však uznal obžalovaného rovněž vinným přestupkem zanedbání povinné péče podle § 4 tisk. nov. v novém znění.

Z důvodů:

Podle zjištění napadeného rozsudku podal F. pod Tl X 5/35 krajského soudu v H. soukromou žalobu na J. pro obsah článků »Volání divočiny« a »Nezvyklá podívaná«, jakož i pro kresbu k nim připojenou, jež znázorňovala kočku dávící ptáčky; řízení skončilo odsuzujícím rozsudkem ze dne 26. února 1937 pro přečin podle § 1 zák. o ochr. cti. Dne 3. března 1937 vyšel v časopise »V.« stíhaný článek, nadepsaný: »Proč se lidé také soudí — Za volání divočiny 300 Kč pokuty«; v tomto článku se uvádí, že soukromý žalobce F. podal soukromou žalobu (Tl X 5/35) pro obsah nahoře uvedených článků a pro obrázek znázorňující kočku, neboť vše vztahoval na sebe, v kterémžto svém přesvědčení byl utvrzován tím, že rysy kočičí hlavy připomínají jeho vlastní podobu; k tomu se dodává, že obžalovaný J. byl za to odsouzen.

Zmateční stížnost především vytýká, že jde o zprávu o výsledku soudního sporu, při čemž vychází z názoru, že taková zpráva nemůže býti důvodem k trestnímu řízení proti redaktoru, když v článku byl vylíčen trestný čin veřejně projednávaný při líčení. Tím zmateční stížnost zřejmě uplatňuje zmatek podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., dovolávajíc se beztrestnosti činu podle § 6, odst. 1 zák. o ochr. cti. Zmateční stížnost tu však není v právu.

Ani kdyby šlo o pravdivou zprávu o soudním přelíčení, nebyl by zpravodaj beztrestný podle uvedeného zákonného ustanovení. To plyne z ustanovení § 28 tisk. zák., podle něhož požívají imunity jen věrně

pravdivé zprávy o veřejném jednání s n ě m o v n í m; jde tu však o zvláštní předpis, jejž nelze vykládati extensivně (srov. rozh. čís. 3466 Sb. n. s.) i na zpravodajství o veřejném soudním přelíčení. Nelze se tu proto dovolávati ustanovení § 6, odst. 1 zák. o ochr. cti, dokud takové zpravodajství není chráněno podobným zvláštním předpisem. Ani z ustanovení § 7, odst. 2, písm. b) téhož zákona nelze nic dovozovati ve prospěch názoru zastávaného zmateční stížností. Podle uvedeného předpisu je důkaz pravdy a omluvitelného omylu o skutečnostech týkajících se života rodinného nebo vůbec soukromého přípustný tehda, jestliže se taková skutečnost stala předmětem veřejného jednání soudního. Tímto předpisem byla zprávám o veřejném jednání soudním proti jiným zprávám poskytnuta jediné výhoda, že je důkaz pravdy a omluvitelného omylu zpravodajova přípustný i tehda, jde-li o zprávu o skutečnosti ze života rodiného nebo vůbec soukromého. Nelze však z něho dovozovati další přednostní postavení zpráv o veřejném jednání soudním před jinými zprávami. To plyne jasně ze zprávy ústavně-právního výboru (tisk 2278/1933, str. 28), podle níž předpisem § 7, odst. 2. písm. b) zák. o ochr. cti nebyla stanovena přímo beztrestnost takových, třeba věrných zpráv.

Nepochybil tudíž nalézací soud, nepoužil-li v souzeném případě ustanovení § 6, odst. 1 cit. zák. Nebylo proto třeba prováděti důkazy, kterých se obhajoba dovolávala na doklad toho, že šlo o věrnou zprávu o průběhu soudního řízení (§ 281, čís. 4 tr. ř.).

Podle § 8, odst. 3 zák. o ochr. cti je při posouzení smyslu a obsahu projevu přihlédnouti ke všem jeho částem, které zřejmě vnitřně souvisí, a to i když určitá část projevu, obsahující takové souvisící skutečnosti, není stíhána. Zmateční stížnost zřejmě přehlíží tento předpis, domnívá-li se, že žalobní právo zaniklo (§ 281, čís. 9 b) tr. ř.) co do některých částí článku, ježto ohledně nich nebyla žádost za stíhání podána včas (§ 17, odst. 1 zák. o ochr. cti); vždyť se ani sama nepokouší dovoditi, že nalézací soud vzal za podklad svého rozhodnutí další samostatné skutečnosti v článku obsažené, které nejsou v souvislosti s onou skutečností, jež byla uvedena v žádosti za trestní stíhání.

Nalézací soud, vykládaje smysl pozastaveného článku, došel k závěru, že se jím soukromému žalobci vytýká svévolné souzení pro malicherný a nicotný důvod, tedy skutečnosti, jakou má na mysli ustanovení § 2 zák. o ochr. cti.

Tento závěr nalézacího soudu napadá zmateční stížnost obžalovaného, dovozujíc jeho nesprávnost zejména z okolnosti, že v článku je výslovně uvedeno, že řízení skončilo odsuzujícím rozsudkem, z čehož je zřejmo, že nešlo o malichernou a nicotnou příčinu k podání soukromé žaloby.

Zmateční stížnosti v tomto směru je přisvědčiti. Vždyť nelze si učiniti závěr, že šlo o malichernou příčinu, plyne-li z článku, že soukromá obžaloba byla podána proto, že soukromý žalobce byl přirovnán ke

kočce dávící ptáčky a že i soud shledal v jeho obsahu ublížení na cti. Nelze proto rozuměti smyslu článku tak, že je jím soukromý žalobce viněn ze skutečnosti, jaká se vyžaduje ke skutkové podstatě podle § 2 zák. o ochr. cti, totiž že se soudí z malicherných a nicotných důvodů.

Pochybil-li nalézací soud v tomto směru, totiž že skutek obžalovaného podřadil pod ustanovení § 2 zák. o ochr. cti, bylo třeba dále zkoumati, zda lze přisvědčiti zmateční stížnosti, i pokud se domáhá, aby bylo vysloveno, že obsahem pozastaveného článku není splněna vůbec žádná skutková podstata podle zákona o ochraně cti.

Na cti ubližuje někomu nejen ten, kdo je původcem projevu dotýkajícího se cti někoho, ale i ten, kdo dále sděluje (opakuje) takový projev. Je proto posouditi, zda je tomu tak i v souzeném případě.

Projev, který byl předmětem trestního řízení vedeného pod Tl X 5/35 krajského soudu v H. a skončeného odsuzujícím rozsudkem pro přečin podle § 1 zák. o ochr. cti, záležel v tom, že soukromý žalobce byl sesměšňován slovním a obrazovým přirovnáním ke kočce rdousící kanáry. Tento projev v podstatě opakuje slovně i pozastavený článek, neboť se v něm uvádí, že se soukromý žalobce cítil dotčen na své cti proto, že vztahoval na sebe básničku a články, v nichž byla řeč o kočce sežravší kanáry.

Bylo proto dále posouditi, zda se uvedené opakování urážlivého projevu stalo takovým způsobem, že bylo způsobilé znovu ohroziti čest soukromého žalobce, zejména zda taková povaha není vyloučena souvislostí se zprávou, že původce onoho projevu byl zaň odsouzen.

S tohoto hlediska jest uvážiti, že podstata článku tvoří ona jeho stať, v níž se důkladně vyličuje, v čem záležel urážlivý projev, který byl předmětem soudního řízení, a v níž se dokládá, že soukromý žalobce vztahoval onen projev na sebe tím spíše, že se domníval, že rysy kočičí hlavy zobrazené v časopisu připomínají jeho vlastní podobu, ač z nahoře uvedeného odsuzujícího výroku zřejmě jen plyne, že soud spatřoval sesměšňování v p o v a h o v é m přirovnání soukromého žalobce ke kočce rdousící kanáry; že podstata článku záleží právě v uvedené stati, o tom svědčí i nadpis článku, který otázkou, proč se lidé také soudí, svádí čtenářovu pozornost na předmět sporu.

Z toho je zřejmé, že tu jde o opakování projevu sesměšňujícího soukromého žalobce, že se to stalo způsobem obžalovaného sesměšňujícím a že k tomuto opakování byl připojený referát o výsledku soudního řízení jen vítanou příležitostí.

Je proto i v souzeném případě spatřovati v obsahu článku hanění soukromého žalobce tím způsobem, že byl jím vydán veřejnému posměchu; zakládá proto uvedený článek svým obsahem přečin podle § 1 zák. o chr. cti.

Ježto však — jak zjistil napadený rozsudek — není vyvrácena obhajoba obžalovaného, že článek nepsal, nečetl a nedal do tisku, lze obžalovanému přičítati po subjektivní stránce jen zanedbání povinností

odpovědného redaktora; tím spáchal obžalovaný přestupek podle § 4 tisk. nov., jehož skutková podstata záleží v tom, že zanedbáváním povinné péče zavinil uveřejnění článku, jehož obsah zakládá skutkovou podstatu přečinu podle § 1 zák. o ochr. cti, a nikoliv, jak první soud vyřkl, podle § 2 téhož zákona.

Není proto odůvodněna zmateční stížnost, pokud uplatňuje zmatek podle čís. 9 a) § 281 tr. ř.; zmateční stížnost však poukazuje na to, že se pozastaveným článkem nic nemohlo změniti na podstatě obvinění, jež bylo předmětem dřívějšího sporu (jehož se stíhaná zpráva týká) a jež bylo posuzováno s hlediska § 1 zákona o ochraně cti; tímto jasným odkazem zmateční stížnost zřejmě uplatňuje zmatek podle čís. 10 § 281 tr. ř., kterýž podle toho, co nahoře bylo uvedeno, je odůvodněn.

Vytýká-li zmateční stížnost, že nalézací soud neprovedl důkaz znalci z oboru žurnalistiky o tom, že okolnost, že jde o věrnou zprávu o průběhu soudního řízení, vylučuje subjektivní vinu redaktora uveřejnivšího takovou zprávu, je podotknouti, že nalézací soud nebyl povinen provésti uvedený důkaz již z toho důvodu, že posouditi otázku subjektivní viny je povolán jediné soud.

Ježto při urážce vydáváním v posměch je důkaz pravdy, pokud se týče omluvitelného omylu vyloučen (rozh. čís. 5585 Sb. n. s.), pozbyla svého podkladu zmateční stížnost, pokud napadá s hlediska důvodů zmatečnosti podle čís. 4, 5, 9 b) § 281 tr. ř. výrok nalézacího soudu, že se obžalovanému nepodařil uvedený důkaz. Bylo proto zmateční stížnosti vyhověno toliko v rozsahu nahoře uvedeném.

Čís. 6204.

Důvod zmatečnosti rozsudku podle čís. 11 § 281 tr. ř.

Vykročením z moci trestní je rozuměti toliko případy porušení práva hmotného, kde soud ustanovil jiný způsob trestu, než je podle zákona dovoleno, nebo uložil trest, který může býti uložen jen za určitých (materiálních) podmínek, ačkoliv tu těchto podmínek není.

(Rozh. ze dne 24. května 1938, Zm II 4/38.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obou stran, a to obžalovaného a vdovy po soukromém žalobci do rozsudku krajského jako tiskového soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem utrhání na cti podle § 3, odst. 1 zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n.

Z důvodů:

Důvod zmatečnosti podle č. 11 § 281 tr. ř. vidí zmateční stížnost soukromého žalobce v tom, že nalézací soud, ačkoli uznal obžalovaného vinným přečinem podle prvého odstavce § 3 zák. o ochr. cti, od-